

המגרש פרק תשיעי גיטין

פד.

עין משפט גזיר מצוה

יג א מיי פ"ח מהל'
גירושין ה"ל ט סמג
עשין נ טו"ע אה"ע סי'
קל ספק ה' ע"ש מנ"מ:
יד ב מיי פ"ד מהל'
גירושין ה"ל יד סמג
לפון רבנן טו"ע י"ד
סמג ר"ג ספק ג:
פ"ד ג מיי פ"ח מהל'
גירושין ה"ל יג סמג
עשין נ טו"ע אה"ע סי'
קמג ספק י' י"ד סמג
פ"ד ג מיי פ"ו מהל'
ד שרית ה"ל ז סמג
עשין נ טו"ע אה"ע סי'
קמג ספק י' י"ד סמג
י"ד טו"ע ע"ס סמג
קמג ספק י"א:
י"ד טו"ע ע"ס ספק יג:
י"ב ז מיי ע"ס ה"ל י"א
טו"ע י"ב ספק י"ב:

מסתברא בין דר' א"עזר בין דרבנן בין דפסקה פסקה. פי' ומגורשת לעולם^א וע"ג דלמאי דבעי למימר לרבי אליעזר או דלמא לא שנת משמע דבעי למימר דאין הגט חל אלא אותו היום כמו חוץ מפלוני דלח חל אלא ח' מעלמא מ"מ ישנת דפסקה משמע דלמאי דבעי דקאמר לקמן (ד) לעולם לאפוקי (פ). ומדרבנן אמר רב נחמן) לאו לאפוקי ממש אלא שפירא דשטרות אמתין מיומא דנן ולעלם שלא מטעם לומר שאינה מגורשת אלא אותו יום: **א"ר** א"ר נחמן ה"ב. ור"ת דמעיקרא לא אמר כך וי"ל דמעיקרא סבר דלפוקי רבנן קידושין מיניה ולכסוף חזר רב שאין גרואה לו סברא דכשזיל חששא מועטת כזו יפקיעו רבנן קידושין: **וּמִיָּגְרָשָׁה** אַחֲרֵי וּמִקְיָיִם אַחֲרָיָהּ. להשאל לא שייך שמה יאמרו שומיהן ונתנין צמתנה כיון דנישאלת לאחר צינתי:

הבא בדידה קיימא לאגרושי. א"ע"ג דכיון שאינה יכולה לקיים תנאה (א) ה"א אשת איש לזה שנשאלת לו עכשיו מ"מ אינה יכולה לקיים תנאה ולינשא בלא גירושין דלעולם נריכה גט מספיקא שמה יתקיים תנאה ותנשא גם לפני ע"י מימת הראשון או יגרשה וקשה (ב) לרבי יהודה והא דר'א דבידה קיימא לאגרושי שיקולה לומר מאיס עלי ויכפיין לזה * ולפי פי' רש"י ורבינו מס' דלח כייפיין ליה ניחא ועוד קשיא דכייפיין ליה לגרשה שהרי היא עליו צאיסור אשת איש וא"כ מאי קאמר רבנו צדיקה קיימא לאגרושי ואי הוה י"מ מפרש צדיקה קיימא לאגרושי ולא ינסובי דר'א אין צידה שישאלנה זה הוא ר'א ור'א פד"ג אך אין הלשון ששמע כן וי"ל כיון דמכל מקום יכול הבעל לדחותה לא צדיקה קיימא לאגרושי: **ע"ל** מנת שתע"י א"ר קיימא אינו נגמ. דהשוכר את הפועלים צסופו (צ"מ דף ג'.) גרסינן אס' נתקיים התנאי הרי זה גט ואס' לאו אינו גט ותימה היחך יכול לקיימו * וי"ל ע"י שם קשה להכרז ר' אלחנן דהוה לן למילף ממתניא בני ג' ובני ראובן שיכול לקיימו אצל היכא שלא יוכל לקיימו פי' הכא הוה לן למימר דאף על גב דמתניא צטל מעשה קיים כי היכי דילפינן צפרק (א) מנות חלילה (ב) צמנת דף ק"ו) דבעינן שיכול לעשות ע"י יישן גם למחר שכיין אלא שהמעשה יכול לעשות ע"י שליח אצל מתניא אין לתוש אס' לא יוכל לעשות ע"י שליח או אינו יכול לעשות כלל: **ע"ל** מנת שתבע"י א"ר קתני. יש ספרים שהגוזה צדימתא ע"מ שלא תבע"י לאצב ולאצב אין חוששין שמה תבע"י להם משום דקשיא להו מאי דייק ואילו לאצב ולאצב לא קתני אצב אצב ולאצב דכר שמיהו מיהו משום כן אין רריך להגיה דשפיר דייק מדקתני ע"מ שתבע"י לפלוני משמע דוקא לפלוני דלח חשיב הפלגה צדיקים צמה שיש סס איסור פנויה אצל אצב ולאצב לא:

מאי קאמר. האי לא תינשא דקאמר לתמן קאמר ללוחו פלוני או לכל אדם: לא תינשא לו. דכפרש שמה יאמרו נשיהם ונתנין צמתנה ואין לך לעז גדול מזה: ואס' ניסא לאחר לא אלא. שלא להחזיק תנאי זה: ומשום דק גזירה לא מפיקין לה.

התנאי וצטל הגט: ה"ג אלא אמר רב נחמן הכי קאמר הרי זה גיטך ע"מ שתנשא לפלוני הרי זה לא תינשא לו משום גזירה שמה יאמרו נשיהן נוסנין צמתנה ואס' ניסא לו לא הלא. שאין כאן איסור אלא חשש גיטא והואיל הלא אמר ע"מ שלא תנשא אלא לפלוני אלא ע"מ שתנשא לפלוני סוף סוף הא צעיל לקיומי תנאה: וכי תימא אפשר דמיגרשה. מן השני היום ולמחר תינשא לאותו פלוני לקיים תנאה: והלא דלוגס עליה דרב יהודה קמדימס לה. דלח תייסת תנאה על מיקיים: שמה יישן למחר. ונמלא שצבר על נדרו: ורב נחמן אמר יישן היום. ולמחר יתקיים תנאו ולא יישן: דאי צעיל מצדו נפשיה צטלופא. יקוב צטרו תמיד צקון: צדיקה קיימא לאגרושי. צמתי: מפליגה. דוחה אותה לצערה צצברי הצאי: מסני' נמי דיקא. צצ"מ צהסוכר את הפועלים (דף ג'.) אפשר דאכלה ולקיא. ולכן תימא גופיה תנאו קיים: כלל לאסויי צטר חזיר. קתני כלל אמר ר' יהודה צן תימא: כזה גט. דקאמר ר' יהודה צן תימא: למעוטי צטר חזיר. דה"ק כזה גט דאי אפשר לקיימו כלל הלכך תנאו צטל אצל צעבור על צברי תורה אפשר לקיימו צציקור ותקנה על צעברה: שפעע"י גרסינן בני פלוני. ובני צצוי ואצ"י גרסינן שלא תבע"י: שפעע"י צין צונות צין צנשוין: אין חוששין שמה נבע"ה להס. כלומר מותרת לינשא מיד ואין חוששין שמה תבע"ל להן וצטל הגט אצל אמר לה ע"מ שלא תבע"י לפלוני אינו גט שמה תבע"ל לו דומיא דע"מ שלא תבע"י לצית צצ"י לעולם: ואילו בני אצב ואצ"י שפעע"י לא קתני. דניהו תנאה אלא לא הוה תנאה: לאצ"י ניחא כו'. ונשום דלדידה לר' יהודה צן תימא אפילו לא יתקיים הרי זה גט אלא לרצב קשיא דלא אמרן אפילו רבי יהודה צן תימא מודה צה: אמר לך רבא. לא תנאה לרצב לרצב חזיר דאילו צטר חזיר צדיקה לקיימו צציקור ושתבע"י לפלוני נמי אפשר דמשמדה ליה צממונה ואס' אינו רואה לצעולה צציקור ישאלנה ויעבול צציתר אלא אצ"י ואצ"י צדיקה קיימא: לרצב כלל דקתני רבי יהודה צן תימא: לאסויי אצב ואצ"י. דהוי נמי א"ל לקיימו: כזה למעוטי צטר חזיר. דאפשר לקיימו הוה: ולכ"כ

מקום עיני בשינה היום אם אישן למחר. מה שאין יום היום יאכל עליו כנסום על מנת אשן למחר. דאם ישן הוה למחר לוקח על מה שישן אמתון (נדרי"ג ט"ז). שמה יישן למחר. דשמה ישן מיד למחר ולא מיקיים תנאה וממלא עובר בגל וכו' על מה שישן אמתון (שם). האין חוששין שמה ישן למחר. ולמחר תיבוי וכו' וכו' ש"ל יישן כ"י ש"ל יקח על מה שישן אמתון (שם). כמפליגה דבריהם. שאין כלל שום תנאי אלא ההקיימה בעלמא מרחק ודוחה אותה צדיקים (ב"ב צד.). מנ"מ בני דיקא. דקתנא לן כ"י יהודה צן תימא (שם).

(א) מדרס ד: ע"ש, (ב) צ"מ (א) [מספיקא פ"ח], (ג) צ"מ (ס), (ד) [מספיקא פ"ד], (ה) צמתי ור"ש, איתא, ליה ולכל רש"י, (ו) [לעיל פג:], (ז) רש"י, (ח) צמתי הלאש אמתא, אעלמא, (ט) [ע"ל מדרבנן], מיניה רבא מרבי נחמן, (י) ג' רש"י לא הוה ע"י צמתי, (יא) [ע"ל מדרבנן], (יב) צדיק מפרש וי"ל מפרשין, (יג) [ע"ל כפרק המיר כחצות דף ג' ע"ש] מן"מ ד"ה מנאי.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הבא בדידה וכו' ולפי פירוש ר"ת. צממונה דף סג ע"ב: ד"ה על מנת וכו' וי"ל ע"י ש"ב. ע"י מתינה דף ד' ע"ב מדר"ה צממו:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה הכא וכו' לקיים תנאה לא הוה אשת איש. פי' הלאש צצ"י מוקדשת להן להיות אשת איש תנאה ומינשא לפלוני תנא גירושין:

מוסף רש"י

קונם עיני בשינה היום אם אישן למחר. מה שאין יום היום יאכל עליו כנסום על מנת אשן למחר. דאם ישן הוה למחר לוקח על מה שישן אמתון (נדרי"ג ט"ז). שמה יישן למחר. דשמה ישן מיד למחר ולא מיקיים תנאה וממלא עובר בגל וכו' על מה שישן אמתון (שם). האין חוששין שמה ישן למחר. ולמחר תיבוי וכו' וכו' ש"ל יישן כ"י ש"ל יקח על מה שישן אמתון (שם). כמפליגה דבריהם. שאין כלל שום תנאי אלא ההקיימה בעלמא מרחק ודוחה אותה צדיקים (ב"ב צד.). מנ"מ בני דיקא. דקתנא לן כ"י יהודה צן תימא (שם).

פסקי ר"ד

לאחר מותו: ת"ד הרי זה גיטך ע"מ שתנשא לפלוני הרי זה לא תנשא לא לו ולא לאחר לא לו שמה יאמרו נשותיהן נותנין צמתנה זה לזה ולאחר [לא תנשא] דבעיא לקיימה לתנאה ואם נשאת לו לא תנא דמתנה זה ואם גזירה לא מפיקין לה ואם נשאת לאחר תנא דבעיא לקיימה לתנאה נשאת לא נתקיים התנאי והא הרי גט: אי תמר קונם עיני בשינה היום אם אישן למחר אמר רב יהודה אל יישן היום שמה ישן למחר נמצא עובר על נדרו למפרע ורב נחמן אמר ישן היום ואין חוששין שמה ישן למחר. עלה דבריה ורוב דפלוגא דרב יהודה ורב נחמן דפליגי בהא שכיכי נמי בהוי זה גיטך ע"מ שלא תשתי יין כל ל' יום או כל ימי חיי פלוני והוא דכי היכי דהתם ואין חוששין שמה ישן למחר ה"ה הכי נמי נימא הכא תנשא מיד ולא חיישין שמה יישן היום שמה יישן למחר וכו' ויבטל הגט בפירו' וכו' יבטל

כל שא"י לקיימו בסופו והתנה עליו מתחילתו אינו אלא כמפליגה דבריהם וכשר אמר רב נחמן הלכה כר' יהודה בן תימא אמר רב נחמן בר יצחק מתני' נמי דייקא דקתני כל שאפשר לקיימו בסופו והתנה עליו מתחילתו תנאו קיים הא שא"י לו לקיימו בסופו תנאו בטל ש"מ: איבעיא להו הרי זה גיטך ע"מ שתאבלי